

SUSTAV LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Zagreb, 30. siječnja 2018.

Pravni izvori (I)

- Ustav Republike Hrvatske (NN 85/10 – *pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka USRH*)
- Europska povelja o lokalnoj samoupravi (NN-MU 14/97 i 4/08)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – *pročišćeni tekst*, 137/15 – *ispravak i 123/17*)

Pravni izvori (II)

- Zakon o lokalnim izborima (*NN 144/12 i 121/16*)
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (*NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15*)
- Zakon o Gradu Zagrebu (*NN 62/01, 125/08, 109/07, 36/09 i 119/14*)
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (*NN 127/17*)
- Zakon o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave (*NN br. 33/96, 92/01, 44/06 - Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 58/06 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 69/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 38/09*)

Ustav Republike Hrvatske (*članci 133. – 138.*)

- *članak 133.*
 - građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
 - pravo na samoupravu ostvaruje se preko lokalnih, odnosno područnih (regionalnih) predstavničkih tijela
 - građani mogu neposredno sudjelovati u upravljanju lokalnim poslovima, putem zborova, referendumima i drugih oblika neposrednog odlučivanja u skladu sa zakonom i statutom
- *članak 134.*
 - jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi
 - jedinice područne (regionalne) samouprave su županije

Europska povelja o lokalnoj samoupravi

- dokument Vijeća Europe
- Povelja je potpisana u Strasbourgu 1985.
- Hrvatski sabor donio je 19. rujna 1997. Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi (*NN-MU 14/97*)
- u svibnju 2008. ratificirane preostale odredbe (*NN-MU 4/08*)

Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj

- **OPĆINE i GRADOVI** - jedinice lokalne samouprave (428 + 127 = 555)
- **ŽUPANIJE** - jedinice područne (regionalne) samouprave (20)
- **GRAD ZAGREB** – status županije

UKUPNO: 576

Općina

jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva

Grad

- jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije, te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu
- iznimno – posebni razlozi (povijesni, gospodarski, geoprometni)

Veliki gradovi

jedinice lokalne samouprave koje su ujedno
gospodarska, financijska, kulturna,
zdravstvena, prometna i znanstvena središta
razvitka šireg okruženja i koji imaju više od
35.000 stanovnika

Županija

jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa

Djelokrug poslova (I)

općine i gradovi u samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koje nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci ...

Djelokrug poslova (II)

- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima

Djelokrug poslova (III)

veliki gradovi, kao i **gradovi sjedišta županija** u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu ...

Djelokrug poslova (IV)

- odgoj i obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području
- *održavanje javnih cesta,*
- *izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja,*
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima

Djelokrug poslova (V)

županije u samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- *održavanje javnih cesta,*
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- *izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada,*
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima

Tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

- **PREDSTAVNIČKO TIJELO**
 - općinsko vijeće,
 - gradsko vijeće,
 - županijska skupština i
 - skupština Grada Zagreba
- **IZVRŠNO TIJELO**
 - općinski načelnik,
 - gradonačelnik i
 - župan

Predstavničko tijelo

općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština predstavnička su tijela građana i tijela lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koja donose akte u okviru djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave

Ovlasti predstavničkog tijela (I)

- donosi statut jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave
- osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom ...

Ovlasti predstavničkog tijela (II)

- uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave
- osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave
- obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljani u djelokrug predstavničkog tijela

Predsjednik predstavničkog tijela

- biraju ga članovi predstavničkog tijela, većinom glasova svih članova
- izborom predsjednika predstavničko tijelo je konstituirano
- saziva sjednice, predsjedava sjednicama i predstavlja predstavničko tijelo
- sjednice se održavaju po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca
- na obrazloženi zahtjev 1/3 članova, mora se sazvati sjednica predstavničkog tijela

Izvršno tijelo

- izvršno tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave u općini je **općinski načelnik**, u gradu **gradonačelnik** i u županiji **župan**
- iznimno, izvršno tijelo je i **zamjenik koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana**

Broj zamjenika

u jedinicama lokalne samouprave koje imaju
do 10.000 stanovnika općinski načelnik,
odnosno gradonačelnik ima **jednog zamjenika**

u jedinicama lokalne samouprave koje imaju
više od 10.000 stanovnika, u gradovima
sjedištima županija, odnosno županijama
općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno
župan imaju **dva zamjenika**

*+ zamjenik iz reda pripadnika nacionalnih
manjina*

Ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana (I)

- zastupa općinu, grad, odnosno županiju
- osigurava provedbu općih akata
- obavlja nadzor nad zakonitošću rada
- obavlja i druge poslove utvrđene statutom

Ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana (II)

- priprema prijedloge općih akata
- izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela
- usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice, te nadzire njihov rad
- odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i raspolaganju ostalom imovinom u skladu sa zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima
- imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno

Način obnašanja dužnosti

- profesionalno
- volonterski
- dužnosnik sam odlučuje o načinu na koji će obnašati dužnost te tu odluku može promijeniti tijekom mandata
- međutim, osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u godini održavanja redovnih lokalnih izbora

Upravni odjeli i službe

- za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i poslova državne uprave prenijetih na te jedinice ustrojavaju se **upravni odjeli i službe (upravna tijela)**
- u općinama i gradovima može se ustrojiti **jedinstveni upravni odjel** za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga
- upravnim tijelima upravljaju **pročelnici** koje na temelju javnog natječaja imenuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan koji ih može i razriješiti

Akti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (I)

OPĆI AKTI

- donosi ih predstavničko tijelo
- objavljuje se u službenom glasniku jedinice
- stupaju na snagu osmog dana od dana objave, a iznimno prvog dana od dana objave

Akti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (II)

POJEDINAČNI AKTI

- donose ih upravna tijela
- akti kojima se rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba (upravne stvari)
- žalba (nadležnom upravnom tijelu županije, odnosno ministarstvu)
- primjena Zakona o općem upravnom postupku

Državni nadzor

država radi zaštite ustavnosti i zakonitosti kao i zaštite prava građana obavlja nadzor nad zakonitošću rada i akata tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nadzor pojedinačnih neupravnih akata

- nadzor obavljaju nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu
- pojedinačni neupravni akt oglasit će se ništavim :
 1. ako je akt donijelo neovlašteno tijelo,
 2. ako je u postupku donošenja akta povrijeđen zakon, statut ili drugi opći akt jedinice,
 3. ako se akt odnosi na pitanje koje nije u djelokrugu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
 4. ako je nepravilno primijenjen zakon ili drugi propis, odnosno opći akt.

(rješenje - u roku od godine dana od donošenja akta)

Nadzor zakonitosti rada predstavničkog tijela

- obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- kada utvrdi nepravilnosti u radu predstavničkog tijela donijet će odluku kojom će se sjednica predstavničkog tijela ili njezin dio proglasiti nezakonitom, a akti doneseni na sjednici proglasiti ništavim

Nadzor zakonitosti općih akata (I)

nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju **uredi državne uprave** u županijama i **nadležna središnja tijela** državne uprave svako u svojem djelokrugu sukladno posebnom zakonu

Nadzor zakonitosti općih akata (II)

- dostava akata na nadzor – predsjednik predstavničkog tijela dostavlja
- predstojnik → uputa predstavničkom tijelu za otklanjanje nedostataka u roku od 15 dana
- odluka o obustavi od primjene – 15 dana od isteka roka za otklanjanje nedostataka
- neposredna obustava od primjene općeg akta ili ocjena osnovanosti odluke predstojnika o obustavi
- zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta – Visoki upravni sud RH (statut – Ustavni sud RH)

Raspuštanje predstavničkog tijela (I)

Vlada RH ima pravo raspustiti predstavničko tijelo:

- ✓ ako donese odluku ili drugi akt kojim ugrožava suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske
- ✓ ako predstavničko tijelo novoustrojene jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne donese statut u roku od 60 dana od dana konstituiranja
- ✓ ako učestalo donosi opće akte suprotne Ustavu, zakonu ili drugom propisu ili zbog učestalih, težih povreda zakona i drugih propisa
- ✓ ako iz bilo kojih razloga trajno ostane bez minimalnog broja članova potrebnih za rad i donošenje odluka ...

Raspuštanje predstavničkog tijela (II)

- ✓ ako ne može donositi odluke iz svog djelokruga dulje od 3 mjeseca
- ✓ ako ne raspiše referendum (na zakonit prijedlog građana i ref. za opoziv)
- ✓ ako u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju te ako ne donese proračun do isteka roka privremenog financiranja

Raspuštanje predstavničkog tijela (III)

- Protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predsjednik raspuštenoga predstavničkog tijela može podnijeti tužbu Visokom Upravnom sudu RH u roku od **8 dana** od objave rješenja
- VUS RH odlučit će o tužbi u roku od **30 dana** od primitka te presudu bez odgađanja dostaviti Vladi Republike Hrvatske i predsjedniku raspuštenoga predstavničkog tijela
- Vlada će raspisati prijevremene izbore za predstavničko tijelo u roku od 90 dana od dana objave odluke Upravnog suda Republike Hrvatske u NN

Istovremeno raspuštanje i razrješenje (I)

- Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada RH istovremeno će raspustiti predstavničko tijelo i razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihove zamjenike koji su izabrani zajedno s njima:
 - ako nakon raspuštanja predstavničkog tijela zbog nedonošena proračuna, novoizabrano predstavničko tijelo ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja
 - ako predstavničko tijelo ne donese proračun u roku od 45 dana od kada ga je predložio novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan

Istovremeno raspuštanje i razrješenje (II)

- mogućnost podnošenja tužbe VUS RHu roku od 8 dana od objave rješenja
- VUS RH odlučit će o tužbi u roku od 30 dana od primitka te presudu bez odgađanja dostaviti Vladi Republike Hrvatske i predsjedniku raspuštenoga predstavničkog tijela i razriješenom općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu
- VRH će raspisati prijevremene izbore u roku od 90 dana od dana objave odluke Upravnog suda Republike Hrvatske u NN

Povjerenik Vlade RH (I)

Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenika Vlade u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave:

- kada raspusti njezino predstavničko tijelo
- kada se u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne održe, u skladu sa zakonom, izbori za novo predstavničko tijelo
- kada se predstavničko tijelo ne konstituiraju sukladno odredbama posebnog zakona
- u određenim slučajevima prestanka mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana (opoziv i kad nema zamjenika)
- u slučaju istovremenog raspuštanja i razrješenja

Povjerenik Vlade RH (II)

- za povjerenika Vlade RH u pravilu može biti imenovan službenik i to:
 - rukovodeći službenik jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili
 - rukovodeći službenik ureda državne uprave u županiji
- koji mora:
 - imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij te se
 - protiv njega ne smije voditi kazneni postupak niti smije biti osuđivan za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnost

Povjerenik Vlade RH (III)

- dužnost povjerenika je temeljno vezana uz osiguravanje funkcioniranja JLP(R)S u uvjetima u kojima je izabranim nositeljima predstavničkih i izvršnih ovlasti pretao mandat
- povjerenik nije tijelo jedinice, već u razdoblju do uspostave njezinih tijela on samo obavlja poslove iz nadležnosti predstavničkog i/ili izvršnog tijela
- povjerenik je u svojem postupanju dužan procijeniti nužnost i opravdanost poduzimanja određenih radnji te njihov značaj i utjecaj na jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave

Povjerenik Vlade RH (IV)

- može donositi ili mijenjati opće akte jedinice ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisom (osim, proračuna koji nije ovlašten donijeti)
- ovlašten je raspolagati imovinom jedinice, ali samo ako je to nužno radi izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova
- ovlašten je donijeti odluke o imenovanju, no samo kada je to nužno radi osiguranja nesmetanog rada upravnih tijela jedinice i pravnih osoba kojih je osnivač ili vlasnik jedinica, u kojem slučaju je ovlašten imenovati vršitelje dužnosti
- povjerenik može i zaključiti ugovor značajnije vrijednosti, ali samo ako bi nezaključivanje ugovora prouzročilo znatnu materijalnu štetu, odnosno ako je zaključivanje ugovora nužno radi provedbe zakona ili izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova

Lokalni izbori (predstavničko tijelo)

- neposredni izbori za članove predstavničkih tijela
- svake četvrte godine (treća nedjelja u svibnju)
- razmjerni ili proporcionalni izborni sustav
- mandat u trajanju od 4 godine
- mandat – neopoziv i neobvezujući

Predstavničko tijelo – aktivno i pasivno biračko pravo

- članove predstavničkih tijela biraju:
 - hrvatski državljani
 - s navršenih 18 godina
 - koji imaju prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo provode izbori se kandidiraju
- za članove predstavničkog tijela može se kandidirati:
 - hrvatski državljani
 - s navršenih 18 godina
 - s prebivalištem na području jedinice za čije se predstavničko tijelo

Prestanak mandata člana predstavničkog tijela

- ostavka
- lišenje poslovne sposobnosti,
- pravomoćna osuda na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od 6 mjeseci,
- prestanak prebivališta s područja jedinice,
- prestanak hrvatskog državljanstva,
- smrt

Mirovanje mandata člana predstavničkog tijela

- nespojiva dužnost ili iz osobnih razloga
- nastavljjanje obnašanja dužnosti – samo jednom u tijeku mandata

Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela

- s liste političke stranke – određuje stranka
- s liste više političkih stranaka – sporazum ili dogovor (ako ne - sljedeći s liste)
- s liste grupe birača – sljedeći s liste

Lokalni izbori (izvršno tijelo)

- **neposredan izbor** od svibnja 2009.
- zajedno se bira i njihov zamjenik/ci
- istodobno s izborima za predstavničko tijelo
- mandat u trajanju od 4 godine

Uvjeti za kandidiranje

- hrvatsko državljanstvo
- navršenih 18 godina
- najmanje 6 mjeseci prijavljeno prebivalište na području lokalne jedinice

Prijevremeni prestanak mandata

- prestanak mandata **po sili zakona**
- prestanak mandata **opozivom** na inicijativu građana/birača putem referenduma za opoziv

Prestanak mandata po sili zakona

- podnošenjem ostavke
- pravomoćnošću sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti
- pravomoćnošću sudske presude kojom je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od **jednog** mjeseca
- prestankom prebivališta s područja jedinice
- prestankom hrvatskog državljanstva
- smrću

Prestanak mandata i prijevremeni izbori

- prestanak mandata tijekom prve dvije godine mandata
→ **prijevremeni izbori** (u roku od 90 dana od prestanka mandata)
- prestanak mandata nakon proteka dvije godine mandata → dužnost do kraja mandata obavlja **zamjenik koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana** (prvi po redu na kandidaturi)
- nema prijevremenih izbora samo za zamjenika, osim ako je riječ o zamjeniku iz reda pripadnika nacionalne manjine

Kandidiranje - ovlašteni predlagatelji

- **predstavničko tijelo** – političke stranke i birači
- birači – prikupljanje potpisa

- **izvršno tijelo** – političke stranke i birači
- svi – prikupljanje potpisa

Opoziv

- Raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti:
 - 20% ukupnog broja birača u jedinici
 - 2/3 članova predstavničkog tijela
- obvezatnost raspisivanja referenduma za opoziv kada su to predložili birači
- kada je opoziv predložilo 2/3 vijećnika – odluka o raspisivanju referenduma donosi se dvotrećinskom većinom glasova svih vijećnika
- ograničenja: 6 mjeseci od održanih izbora i u godini redovnih izbora
- opoziv → “za” većina birača koji su glasovali, uz uvjet da ta većina iznosi najmanje 1/3 ukupnog broja birača

Sudjelovanje građana u lokalnim poslovima

NEPOSREDNO ODLUČIVANJE – lokalni referendum i
mjesni zbor građana

Predlaganje donošenja akta ili rješavanja pitanja

Podnošenje predstavki i pritužbi

POSREDNO ODLUČIVANJE – preko predstavničkog
tijela

Lokalni referendum (I)

- referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta, o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga predstavničkog tijela kao i o drugim pitanjima određenim zakonom i statutom
- referendum raspisuje predstavničko tijelo na prijedlog:
 - jedne trećine njegovih članova,
 - općinski načelnik, gradonačelnik ili župan
 - 20% ukupnog broja birača u jedinici
 - u općini i gradu i na prijedlog većine mjesnih odbora na području općine, odnosno grada

Lokalni referendum (II)

- jedna trećina vijećnika
- općinski načelnik, gradonačelnik ili župan
- većina mjesnih odbora

predstavničko tijelo odlučuje o prijedlogu i ako ga prihvati, mora donijeti odluku o raspisivanju referenduma u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga

- 20% ukupnog broja birača u jedinici

prijedlog se u roku od 8 dana od zaprimanja dostavlja nadležnom središnjem TDU koje je dužno u roku od 60 dana utvrditi ispravnost prijedloga; ako je prijedlog ispravan predstavničko tijelo je dužno donijeti odluku o raspisivanju referenduma u roku od 30 dana od dana zaprimanja odluke
STDU

Mjesna samouprava

- **mjesni odbor** osniva se statutom jedinice lokalne samouprave kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana
- mjesni odbor osniva se za jedno naselje, više međusobno povezanih manjih naselja ili za dio većeg naselja, odnosno grada koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu razgraničenu cjelinu (dio naselja)

Mjesni odbor

- tijela mjesnog odbora su **vijeće mjesnog odbora** i **predsjednik vijeća** mjesnog odbora
- vijeće mjesnog odbora biraju građani s područja mjesnog odbora koji imaju biračko pravo
- vijeće mjesnog odbora radi raspravljanja o potrebama i interesima građana te davanja prijedloga za rješavanje pitanja od mjesnog značaja može sazivati **mjesne zborove građana**
- mjesni zbor građana saziva se za dio područja mjesnog odbora koji čini određenu cjelinu (dio naselja, stambeni blok i sl.)

Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

- jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave ima prihode kojima u okviru svoga samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže
- prihodi jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave moraju biti razmjerni s poslovima koje obavljaju njihova tijela u skladu sa zakonom

Prihodi (I)

- općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe
- prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava
- prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice
- prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo ...

Prihodi (II)

- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom
- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom
- sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu
- drugi prihodi određeni zakonom

Proračun

- Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- u proračunu se iskazuju svi prihodi, te svi rashodi za poslove iz samoupravnog djelokruga
- proračun mora biti donesen prije kraja tekuće godine za sljedeću godinu
- umjesto proračuna - **odluka o privremenom financiranju** (za max. 3 mjeseca)

(Ne)predlaganje proračuna (I)

- općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, kao jedini ovlašteni predlagatelj, dužan je utvrditi prijedlog proračuna i podnijeti ga predstavničkom tijelu na donošenje u roku utvrđenom posebnim zakonom
- ako ne predloži proračun predstavničkom tijelu ili povuče prijedlog prije glasovanja o proračunu u cjelini te ne predloži novi prijedlog proračuna u roku koji omogućuje njegovo donošenje, Vlada RH će na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu **razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima**

(Ne)predlaganje proračuna (II)

- u slučaju nepredlaganja proračuna Vlada RH imenovat će povjerenika za obavljanje poslova iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i raspisati prijevremene izbore za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno posebnom zakonu
- novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je predložiti predstavničkom tijelu proračun u roku od 45 dana od dana stupanja na dužnost.
- predstavničko tijelo mora donijeti proračun u roku od 45 dana od dana kada ga je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predložio predstavničkom tijelu

Odluka o privremenom financiranju

- ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, a najduže za prva tri mjeseca proračunske godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa tijela jedinica i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s posebnim zakonom.
- odluku o privremenom financiranju donosi do 31. prosinca predstavničko tijelo u skladu s posebnim zakonom na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana ili povjerenika Vlade RH

Grad Zagreb

- Grad Zagreb kao glavni grad RH ima položaj županije
- obavlja u okviru svog samoupravnog djelokruga poslove iz djelokruga grada i djelokruga županije

Predstavničko tijelo

- Gradska skupština Grada Zagreba (51 zastupnik)
- Gradska skupština ima predsjednika i potpredsjednika koji mogu svoju dužnost obavljati profesionalno

Izvršno tijelo

- Gradonačelnik Grada Zagreb
- gradonačelnik predstavlja i zastupa Grad Zagreb
- gradonačelnik ima 2 zamjenika

Promjene područja i osnivanje novih jedinica (I)

- promjenu područne pripadnosti naselja, izdvajanje naselja iz sastava jedne jedinice lokalne samouprave i pripajanje drugoj jedinici mogu predložiti, te promjenu sjedišta jedinice lokalne samouprave ili osnivanje nove jedinice :
 - predstavnička tijela jedinica,
 - jedna trećina građana s prebivalištem na području naselja za koja se predlaže promjena

Promjene područja i osnivanje novih jedinica (II)

- predlagatelji svake područne promjene dužni su pribaviti:
 - mišljenje građana s područja na koje se odnosi promjena
 - očitovanje županijske skupštine na čijem području se nalazi jedinica lokalne samouprave na koju se promjena odnosi
- svi predlagatelji promjena područnog ustrojstva RH dužni su pribaviti prethodnu suglasnost Vlade RH na predloženu područnu promjenu
- Vlada RH izdati će ili uskratiti prethodnu suglasnost ovisno o procjeni opravdanosti svake pojedine inicijative

Hvala na pozornosti!